

Roztoky u Semil

Kraj: Liberecký

Správní obvod: Semily

Nadmořská výška: 512 m n. m.

Počet obyvatel: 101

Adresa URL: www.roztokyusemil.cz

Okres: Semily

GPS souřadnice: 50.658451N, 15.371531E

První pís. zmínka: 1356 (668 let)

PSČ: 513 01

Okolí a příroda Roztoky u Semil

Přímo v obci je památná lípa a jihozápadně od obce leží Přírodní rezervace Údolí Vošmendy.

Přírodní rezervace Údolí Vošmendy je jedním z málo známých a veřejností minimálně navštěvovaných maloplošných chráněných území regionu. Až sem zasahuje jeden ze severních výběžků geoparku Český ráj. Území mezi Vysokým nad Jizerou, Semily a Železným Brodem je relativně klidnou oblastí s velkou pestrostí členitého vrchovinného reliéfu. I když byla PR vyhlášena až v roce 1997, údolí čistého potoka Vošmendy, pramenícího na úbočí Petruškových vrchů u Vysokého nad Jizerou, bylo jako návrh na rezervaci registrováno již nejméně dvacet předchozích let.

Protáhlá severojižně orientovaná rezervace zaujímá tu část údolí, kde tok říčky protíná ostrůvek krystalických vápenců. Tak tomu je na řadě míst Železnobrodské vrchoviny, tvořené převážně krystalickými břidlicemi (zde jsou to chloriticko-sericitické fylity a zelené břidlice). Podložní horniny vystupují jen na několika málo místech v podobě svahových skalních srubů, svahy jsou překryty sedimenty hlinitokamenitými až suťovými, v údolní nivě leží jílovitopísčité hlíny, gleje až písčitoštěrkové sedimenty. Přítomnost velmi čistých metamorfovaných vápenců silurského stáří umožnila v údolí Vošmendy vznik krasového území s několika typy krasových jevů - jeskyněmi, náznaky závrťů, ponory a vyvěračkami. Krasové vody tohoto údolí mají přímou spojitost s podzemními vodami vápenců v 1,5 km vzdáleném Jesenném (např. jezírkem v bývalém lomu); v závislosti na nich se zdejší aktivní vyvěračky mohou dočasně stát ponory. V roce 1961 byla ve svahu na východní straně údolí objevena jeskyně Na Vošmendě, tvořená systémem úzkých a vysokých puklinových chodeb, které se pravoúhle kříží. Hloubka jeskyně je 20 m, délka 85 metrů. Výzdobu stěn a stropů tvoří sintrové náteky a především málo obvyklé povlaky bílého nickamínku (plastického sintru). Paleontologický průzkum sedimentů přinesl nálezy kostí 19 druhů obratlovců a zbytky schránek 15 druhů měkkýšů. Kromě jeskyně Na Vošmendě se v údolí nachází ještě několik drobných slují. Zdejší kvalitní vápenec byl těžen pro výrobu vápna, severně od PR byly ještě počátkem 20. století dobývány železné rudy. Pěkně vyvinuté jsou meandry potoka (včetně právě prorážených), hlavně v místě vtoku Vošmendy do chráněného území.

Květenu přírodní rezervace můžeme při značném zjednodušení zařadit do dvou typů biotopů.

Jednak je to druhově značně pestrá údolní niva Vošmendy s olšinami a podmáčenými loukami. Časné zjara jsou nápadné porosty bledule jarní, následované blatouchem, devětsily lékařským a bílým; blízkost hor naznačuje na prameništích rostoucí mokřýš vstřícnolistý. V letním aspektu dominuje tužebníkův jilmový, zajímavý je výskyt dekorativního oměje šalamounku. Druhým celkem jsou lesní porosty na svazích - původně jedlobučiny, dnes převážně nahrazené smrkovými monokulturami,

přecházejícími do pestrých smíšených porostů jen v okolí vápencových skalních výchozů. Tam rostou typické druhy bučin, jako např. kyčelnice devítilistá, bažanka vytrvalá nebo samorostlík klasnatý, v keřovém patru je to lýkovec jedovatý, růže převíslá nebo zimolez černý. Teplomilnější a vápnomilné druhy skalnatých svahů charakterizuje např. sleziník routička, orlíček planý nebo ostrice prstnatá, z dřevin líska a habr. Zvířena je zastoupena množstvím lesních druhů - ze zajímavějších obratlovců můžeme připomenout mloka skvrnitého, oba druhy ještěrek, z ptáků se v údolí objevují čáp černý nebo včelojed lesní, u potoka skorec vodní a ledňáček říční.

Severně a jižně od území vedou dvě paralelní turistické stezky z Bozkova (Podbozkova) směrem na Vysoké nad Jizerou, samotnou přírodní rezervací však cesta nevede. Na údaje bohatá informační tabule je umístěna na okraji lesa při modře značené cestě mezi Bozkovem a Roztokami. Do počátku 90. let tu po několik roků fungovala naučná stezka, jejíž obnovení není vyloučeno.

